

На основу члана 83. Закона о локалним изборима ("Сл. Гласник РС", бр. 14/2022 и 35/2024) и на основу члана 9. и 19. Пословника о раду Градске изборне комисије бр. 001462748 2024 09178 004 047 013 015 04 002 од 24.04.2024. године, Градска изборна комисија Зрењанин решавајући по приговору Коалиције Зрењанин против насиља – Бирамо Зрењанин (Демократска странка, Зелено-леви фронт, Лига социјалдемократа Војводине-ВОЈВОЂАНИ, Народни покрет Србије, Ново лице Србије, СРБИЈА ЦЕНТАР) као подносиоца изборне листе Зрењанин против насиља – Бирамо Зрењанин (Демократска странка, Зелено-леви фронт, Лига социјалдемократа Војводине-ВОЈВОЂАНИ, Народни покрет Србије, Ново лице Србије, СРБИЈА ЦЕНТАР), који је поднет од стране овлашћеног лица препорученом пошиљком дана 12.06.2024. године, а за примљен дана 17.06.2024. године у 09,28 часова, под бројем 001462748 2024 09178 004 047 013 015 04 450, на седници одржаној дана 19.06.2024. године у 13,00 часова, једногласно је донела

РЕШЕЊЕ

ОДБИЈА СЕ приговор Коалиције Зрењанин против насиља – Бирамо Зрењанин (Демократска странка, Зелено-леви фронт, Лига социјалдемократа Војводине-ВОЈВОЂАНИ, Народни покрет Србије, Ново лице Србије, СРБИЈА ЦЕНТАР) као подносиоца изборне листе Зрењанин против насиља – Бирамо Зрењанин (Демократска странка, Зелено-леви фронт, Лига социјалдемократа Војводине-ВОЈВОЂАНИ, Народни покрет Србије, Ново лице Србије, СРБИЈА ЦЕНТАР) поднет од стране овлашћеног лица препорученом пошиљком дана 12.06.2024. године, а за примљен у Градској изборној комисији Зрењанин дана 17.06.2024. године у 09,28 часова под бројем 001462748 2024 09178 004 047 013 015 04 450, против изборне радње представника ГИК којом Коалицији, дана 10.06.2024. године, приликом увида у изборни материјал није омогућен непосредан увид у гласачке листиће односно пребројавање гласачких листића већ је увид прекинут, као **НЕОСНОВАН**.

Образложење

Од стране Коалиције Зрењанин против насиља – Бирамо Зрењанин (Демократска странка, Зелено-леви фронт, Лига социјалдемократа Војводине-ВОЈВОЂАНИ, Народни покрет Србије, Ново лице Србије, СРБИЈА ЦЕНТАР) као подносиоца изборне листе Зрењанин против насиља – Бирамо Зрењанин (Демократска странка, Зелено-леви фронт, Лига социјалдемократа Војводине-ВОЈВОЂАНИ, Народни покрет Србије, Ново лице Србије, СРБИЈА ЦЕНТАР) поднет је приговор против изборне радње представника ГИК којом Коалицији, дана 10.06.2024. године, приликом увида у изборни материјал није омогућен непосредан увид у гласачке листиће односно пребројавање гласачких листића већ је увид прекинут.

Образлажући приговор, подносилац приговора истиче да представници ГИК нису дозволили да се изврши непосредан увид у гласачке листиће са бирачких места, као и пребројавање гласачких листића, из ког разлога је описана радња ГИК директно супротна одредабама Закона о избору народних посланика.

Приговор се заснива на одредби члана 158 став 1 тачка 1 Закона о општем управном поступку и одредби члана 54. Закона о избору народних посланика.

Подносилац захтева приговором предлаже да се приговор усвоји и да се наложи одржавање новог увида у изборни материјал према захтеву, односно на бирачким местима опредељеним у Захтеву Коалиције од дана 07.06.2024. године, током којег ће представницима Коалиције бити омогућен непосредан увид у гласачке листиће, односно пребројавање гласачких листића са наведених бирачких места, без одлагања, а најкасније у року од 24 часа од тренутка доношења решења.

Поступајући по поднетом приговору, Градска изборна комисија Зрењанин је у првом реду утврдила да је приговор благовремен, дозвољен и изјављен од стране овлашћеног лица, али и да је приговор неоснован.

Разматрајући наводе приговора Градска изборна комисија Зрењанин је на седници одржаној дана 19.06.2024. године утврдила следеће чињенично стање.

Дана 07.06.2024. године од стране подносиоца приговора путем овлашћеног лица Алиса Коцкар поднет је Захтев за увид у изборни материјал за бирачка места бр. 1, 2, 6, 7, 8, 9, 12, 32, 34, 37, 53, 59, 65 и 71 у Зрењанину.

Поступајући по поднетим захтевима, Секретар Градске изборне комисије је Захтев усвојила и обавестила подносиоца да увид у изборни материјал могу извршити дана 10.06.2024. године од 10:00 часова у просторијама Градске управе (мултимедајилана сала бр. 101).

Градска изборна комисија Зрењанин је на седници одржаној 09.06.2024. године одредила простор у оквиру мултимедијалне сале у којем ће увид у изборни материјал бити извршен и у који су издвојене вреће са изборним материјалом заједно са Записницима о раду бирачких одбора, Изводима из бирачких спискова и запечаћеним ковертама са Потврдама о гласању ван бирачког места за тражена бирачка места и то бр. 1, 2, 6, 7, 8, 9, 12, 32, 34, 37, 53, 59, 65 и 71 у Зрењанину.

По уласку у мултимедијалну салу чланови ГИК-а и службена лица именована од стране секретара ГИК-а ради присуства увиду (Златинка Јефтић, Марија Димитријевић, Милутин Ђуришић, Золтан Ковач и Сања Сладојевић) су утврдили да су све вреће биле затворене сигурносним затворницама које су стављене приликом предаје изборног материјала члановима ГИК-а од стране бирачких одбора 02.06.2024. године, односно на врећама бр. 1, 2, 6, 7, 8, 9, 12, 32 сигурносним затворницама стављеним на вреће након претходно извршеног увида од стране кандидата за одборнике Едвин Шуберт, Мирослав Симанић, Дејан Чапо, Александар Мартон, Наташа Велемир, Јелена Оцић, Сенка Јанков, Игор Ковачић, Ненад Николић, Александра Карас, Драган Недељков и Соња Андрејин одржаног дана 06.06.2024. године.

Након тога у салу су приступила овлашћена лица подносиоца захтева и то Наташа Велемир, Јелена Оцић, Ненад Николић и Едвин Шуберт, те је од стране секретара ГИК извршена провера њихових идентитета, да би потом од стране чланова ГИК-а и службених лица именованих од стране секретара ГИК-а да присуствују увиду, прихваћен предлог лица која су приступила увиду у изборни материјал да се, узимајући у обзир чињеницу да је приступило свега 4 лица, приступи пресецању сигурносних затворница на врећама са бирачких места 1 и 2, а да ће након прегледања прве две вреће, службена лица пресецати сигурносне затворнице и стављати вреће на располагање лицима која су тражила увид на њихово посебно тражење.

На посебно питање лица коју су приступила увиду да ли имају право да броје гласачке листиће, председник ГИК-а је обавестио присутне подносиоце захтева да имају право на увид у комплетан изборни материјал на начин прописан законом, те да би требали пре започињања увида да консултују своје правне саветнике и посебно обрате пажњу на казнене одредбе које санкционишу вршење увида на начин супротан закону. Такође је указао да није дозвољено коришћење мобилних телефона нити бележење података о личности садржаних у изборном материјалу, као ни снимање и фотографисање истог.

Након тога, председник ГИК-а пресекао је затворнице на врећама са изборним материјалом са бирачких места број 1 и 2, те вреће ставио на располагање присутним лицима која су приступила ради вршења увида, да би потом сви чланови ГИК-а напустили простор у ком се увид вршио.

Између чланова ГИК-а постигнут је договор да се седница прекине до окончања вршења увида, када би се иста наставила ради затварања врећа сигурносним затворницама.

Након што је службено лице Марија Димитријевић обавестила секретара ГИК-а, а секретар председника ГИК-а да су уочене неправилности у вршењу увида од стране Наташа Велемир, Јелена Оцић, Ненад Николић и Едвин Шуберт, председник ГИК-а је сазвао хитан наставак прекинуте седнице. Наставак седнице започет је у 11:15 часова одмах након што је приступио довољан број чланова за рад Комисије (утврђен кворум). Присутне чланове ГИК-а председник и секретар су обавестили да су приликом контроле вршења увида, службена лица констатовала низ неправилности које су се односиле на оштећење изборног материјала (цепање, отварање запечаћених коверата скидањем сигурносне налепнице, вађење материјала из коверти и то гласачких листића и потврда о изборном праву за гласање ван бирачког места, бројање изборног материјала и покушај да се скинуте сигурносне налепнице врате након прегледања на коверте).

Након расправе у којој су учествовали сви присутни чланови ГИК-а, донета је једногласна Одлука да се прекине вршење увида у изборни материјал од стране присутних лица која су вршила увид и да се о неправилностима уоченим од стране службених лица која су присуствовала увиду, без одлагања обавести ПУ Зрењанин.

Након што је председник констатовао да је Одлука о прекиду вршења увида једногласно усвојена, секретар ГИК-а је напустила салу градског већа и приступила мултимедијалној сали у 12:02 часова где је обавестила присутна лица да је Градска изборна комисија донела одлуку којом се увид прекида и наложила лицима која су вршила увид да одмах прекину вршење увида. Истовремено, председник ГИК је обавестио ПУ Зрењанин о уоченим неправилностима. Након што су у кратком року приступили припадници ПУ Зрењанин, сви присутни чланови ГИК-а су заједно са припадницима ПУ Зрењанин приступили мултимедијалној сали у којој је вршен увид, након чега је од стране припадника ПУ Зрењанин започето вршење увиђаја. Сва присутна лица (чланови ГИК, службена лица именована од стране секретара ГИК да присуствују увиду у изборни материјал, лица која су вршила увид и то Наташа Велемир, Јелена Оцић, Ненад Николић, Едвин Шуберт и Сенка Јанков, која се у међувремену прикључила вршењу увида) по налогу припадника ПУ Зрењанин су напустила мултимедијалну салу, која је од стране припадника ПУ Зрењанин закључана и испред које је настављено вршење надзора над уласком и изласком из сале. Комплетан изборни материјал остављен је у мултимедијалној сали у стању у каквом се налазио у моменту прекида вршења увида.

Све наведене чињенице утврђене су на основу непосредног присуства свих чланова Градске изборне комисије описаним радњама, као и на основу Записника са 27. седнице Градске изборне комисије који је једногласно усвојен на 28. седници одржаној дана 13.06.2024. године.

Одлуком секретара Градске изборне комисије града Зрењанина број 001462748 2024 09178 004 047013015 04372 од 09. јуна 2024. године одређена су лица која ће присуствовати увиду у изборни материјал и то: Марија Димитријевић, Златинка Јефтић, Милутин Ђуришић, Золтан Ковач и Сања Сладојевић, која су дана 10. јуна 2024. године у времену од 10,00 до 12,02 часова присуствовала увиду у изборни материјал након гласања за избор одборника Скупштине града Зрењанина одржаних 02. јуна 2024. године.

Наведена лица била су присутна током вршења увида у изборни материјал и о томе сачинила и потписала службену белешку бр. 001853455 2024 09178 004 047 000

002 од 10. јуна 2024. године, која је након што је увид завршен достављена председнику и секретару Градске изборне комисије Зрењанин.

Службеном белешком констатовано је следеће чињенично стање.

Пре почетка увида у изборни материјал присутним подносиоцима захтева, уз присуство чланова Градске изборне комисије и то: Персиде Живанов, заменик председника, Светлане Грујић, секретар, Ивана Којчић, Јелена Табачки, Ивана Попов, Милан Мркшић, Славко Жива, Дамир Петровић и Ирена Соларов, чланови сталног састава Комисије и Сања Кондић, Борислав Мулић, Јожеф Рапош и Бранко Стојановић, чланови проширеног састава Комисије, обратио се председник Градске изборне комисије Јован Станков и том приликом им рекао да могу вршити увид у изборни материјал на начин прописан законом, након чега је пресекао сигурносне затворнице на врећама са изборним материјалом за бирачка места бр. 1. и бр 2. Између свих присутних постигнут је договор да сигурносне затворнице на врећама за остала бирачка места буду пресечене од стране службених лица, онда када било који присутни подносилац захтева то затражи. Након што је председник изборне комисије, пред присутним члановима изборне комисије, свим присутним подносиоцима захтева и свим службеним лицима, пресекао сигурносне затворнице на врећама са изборним материјалом за бирачка места бр. 1, 2, отворене вреће са свим изборним материјалом који се у њима налази, су стављене на располагање присутним подносиоцима захтева. За изборни материјал са бирачких места бр. 1, 2 на којима су претходно већ пресечене затворнице на горе описани начин, присутни подносиоци захтева су извршили увид у комплетан изборни материјал који се налазио у врећама, којом приликом су од стране службених лица уочене одређене неправилности, које су се односиле на оштећење изборног материјала (цепање, отварање запечаћених коверата скидањем сигурносне налепнице, вађење материјала из коверти и то гласачких листића и потврда о изборном праву за гласање ван бирачког места, бројање изборног материјала и покушај да се скинуте сигурносне налепнице врате након прегледања на коверте). У 11,15 часова службена лица су обавестила секретара Градске изборне комисије да су уочила неправилности приликом вршењу увида у изборни материјал. На даљи усмени захтев подносилаца, без присуства чланова изборне комисије, од стране службених лица пресечене су сигурносне затворнице на врећама са изборним материјалом за бирачка места бр. 6.,7.,8.,9.,12.,32, те су отворене вреће са свим изборним материјалом који се у њима налази, стављене на располагање присутним подносиоцима захтева, који су и у односу на изборни материјал који се у тим врећама налазио наставили исти да оштећују на горе описан начин. Након тога, секретар Градске изборне комисије је приступила у 12,00 часова и обавестила присутне да је након обавештења службених лица о уоченим неправилностима приликом увида, одржана седница Градске изборне комисије којој је једногласно донета Одлука да се прекине даљи увид у изборни материјал. Даљи увид у изборни материјал за бирачко место број 32 и 9 је прекинут у 12,02 часова, када су у просторију приступили председник и чланови Градске изборне комисије и припадници Полицијске управе Зрењанин.

Одредбом члана 8 став 1 Закона о локалним изборима ("Сл. Гласник РС", бр. 14/2022 и 35/2024) прописано је да се одредбе закона којим се уређује избор народних посланика сходно се примењују и на локалне изборе у питањима која овим законом нису посебно уређена.

Такође, одредбом члана 25 став 4 Закон о локалним изборима прописано је да, у свом раду изборна комисија сходно примењује упутства и друге акте Републичке изборне комисије који се односе на избор народних посланика.

Одредбом члана 54 Закона о народним посланицима прописано је да представник подносиоца проглашене изборне листе и кандидат за народног посланика имају право да у року од пет дана од дана гласања изврше увид у изборни материјал у

службеним просторијама локалне изборне комисије, укључујући изводе из бирачког списка, записнике о раду бирачких одбора и гласачке листиће.

Упутством за остваривање права на увид у изборни материјал за изборе за народне посланике и председника Републике ("Службени гласник РС", број 91/23 од 25. октобра 2023. године) ближе се прописује начин остваривања права на увид у изборни материјал.

Одредбом члана 10 Упутства из претходног става прописано је да се Захтев з увид у изборни материјал подноси у писменој форми, предајом на писарници локалне изборне комисије.

Узимајући у обзир утврђено чињенично стање, те цитиране одредбе Закона о локалним изборима, Закона о избору народних посланика, као и Упутства за остваривање права на увид у изборни материјал за изборе за народне посланике и председника Републике које се сходно има применити и на локалне изборе, Градска изборна комисија Зрењанин је утврдила да је подносиоцу изборне листе омогућен увид у изборни материјал у складу са Законом, односно да је од стране лица која су вршила увид дошло до злоупотребе самог права на увид јер је приликом вршења увида оштећен изборни материјал, што чињеничне наводе приговора квалификује нетачним, неистинитим, а самим тим и неоснованим.

Приликом одлучивања, изборна комисија је посебно имала у виду да је Захтевом за вршење увида од 07.06.2024. године, подносилац изборне листе захтевао увид у изборни материјал управо у складу са напред цитираним позитивним прописима. Другим речима, подносилац захтева није у свом писаном захтеву тражио непосредан увид у гласачке листиће који се налазе у ковертама које су од стране бирачких одбора, као независних органа који спроводе изборе, запечаћене сигурносним налепницама, нити је захтевао пребројавање гласачких листића.

Накнадни усмени захтев за пребројавање гласачких листића, који су присутна лица поставила у форми усменог питања пре започињања увида, изборна комисија није разматрала јер исти није поднет у складу са одредбом члана 10 Упутства за остваривање права на увид у изборни материјал у погледу форме, као ни у складу са чланом 54 став 1 Закона о избору народних посланика у погледу рока подношења захтева.

Према томе, у конкретном случају, изборни материјал је овлашћеним лицима подносиоца захтева стављен на увид у форми у каквој је примљен од бирачких одбора након гласања 02.06.2024. године.

Одредбом члана 47 Закона о локалним изборима прописано је да пошто утврди резултате гласања, бирачки одбор без одлагања, а најкасније у року од 12 часова од затварања бирачког места доставља изборној комисији први примерак записника о раду бирачког одбора, извод из бирачког списка, **запечаћене коверте у којима се налазе контролни лист, неупотребљени гласачки листићи, неважећи гласачки листићи и важећи гласачки листићи**, као и други изборни материјал.

Приликом пријема изборног материјала, Градска изборна комисија у одсуству примедби или тешких грешака које би могле бити уочене у Записнику о раду бирачког одбора, нема право да врши контролу изборног материјала. Изузетно, одредбама чланова 48, 50, 51 и 53 Закона о локалним изборима прописано је у којим случајевима чланови бирачких одбора и Градска изборна

комисија, као органи за спровођење избора могу вршити контролу изборног материјала.

Нити једном једином одредбом напред наведених законских и подзаконских аката који регулишу материју локалних избора није омогућено подносиоцу изборне листе да врши контролу изборног материјала. У том смислу лица која врше увид у изборни материјал немају право контроле изборног материјала, па самим тим ни пребројавања, а посебно не могућност оштећења изборног материјала, већ само и искључиво право увида у исти у форми и садржини у каквој се материјал налази у моменту увида. Контролу изборног материјала могу да врше искључиво органи за спровођење избора - бирачки одбори и изборна комисија, који у свом саставу имају представнике свих проглашених изборних листа и који имају обавезу да изборни материјал на законит начин обраде и о томе сачине одговарајуће Записник о раду.

Изборна комисија је приликом одлучивања посебно узела у обзир чињеницу да ни за једно конкретно бирачко место нити од једног члана бирачког одбора (без обзира да ли је именован од стране политичке странке или коалиције на власти или из опозиције) није поднет нити један једини приговор или примедба која би могла да резултате избора доведе у питање.

Изборна комисија је такође ценила и чињеницу да подносилац приговора није поднео правни лек против Решења о одбијању приговора на Извештај о укупним резултатима избора, као ни против решења о додели одборничких мандата које одлуке су у моменту одлучивања о овом приговору коначне, што одлучивање о овом приговору чини беспредметним.

Истовремено, посебно указујемо да је Градска изборна комисија Зрењанин, у циљу транспарентности целокупног изборног процеса, подносиоцу приговора омогућила увид у изборни материјал након рока прописаног одредбом члана 54 став 1 Закона о избору народних посланика, с обзиром да је увид омогућен дана 10.06.2024. године, иако је рок из члана 54 став 1 Закона о избору народних посланика истекао 07.06.2024. године у 24,00 часова, но да је и поред наведене чињенице, оштећен изборног материјала, дошло до злоупотребе права на увид од стране овлашћених лица за вршење увида.

Коначно, подносилац изборне листе је током целокупног изборног поступка благовремено обавештаван од стране Градске изборне комисије да има право да именује овлашћена лица која ће присуствовати свим изборним радњама (припрема изборног материјала, штампање, примопредаја материјала између бирачких одбора и изборне комисије пре и после гласања), но и поред тога подносилац изборне листе није именовао нити једно једино лице ради присуства описаним изборним радњама.

У смислу свих напред цитираних одредби, Градска изборна комисија Зрењанин је става да нити један учесник у изборном поступку, изузев у случајевима предвиђеним Законом и у случају формално поднетог одговарајућег захтева, нема право да отпечати коверте у које је од стране бирачких одбора смештен изборни материјал из ког разлога је увид и прекинут одлуком коју је Градска изборна комисија Зрењанин донела једногласно.

Из наведених разлога, одлучено је као у диспозитиву.

Ово решење биће објављено на веб-презентацији Републичке изборне комисије и на званичној интернет страници града Зрењанина.

